

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus/ Alueidenkäyttö
 Veteraanikatu 1
 90130 Oulu

27.6.2012

Rakennussuojeluesitys

Suomen Arkkitehtiliitto esittää Oulunsalon kunnantaloa suojeltavaksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla (Laki rakennusperinnön suojelemisesta 4.6.2010/498).

Kohde:

Oulunsalon kunnantalo
 Kauppiaantie 5
 90460 Oulunsalo

Omistaja:

Oulunsalon kunta

Kuvaus:

Arkkitehtitoimisto NVV:n suunnittelema kunnantalo valmistui vuonna 1982. Punatiilen, puun ja monimuotoisten kattopintojen leimaama, sisäpihan ympärille kiertyvä rakennus on ollut alkuperäisessä käytössään ja säilynyt erittäin hyvin.

Perustelut:

Oulunsalon kunnantalo omaa Laki rakennusperinnön suojelemisesta 2 § 3. momentin mukaista valtakunnallista merkitystä muiden muassa seuraavin perustein. Rakennus edustaa Suomessa omaleimaisen 1980-luvun postmodernismin suuntauksen - Oulunkoulun - arkkitehtuuria, ja se on suuntauksen ensimmäisiä ja mahdollisesti keskeisin esimerkki. Kohteella on edellä kuvatun Oulunkoulun merkkirakennuksena erityistä arvoa valtakunnan tasolla. Paikallisella ja maakunnallisella tasolla arkkitehtonisesti arvokkaalla ja esikuvaksi muodostuneella rakennuksella on sekä yleishistoriallista että rakennushistoriallista arvoa. Oulunkoulun arkkitehtuurilla ja Oulunsalon kunnantalolla tyyli-suuntansa keskeisenä esimerkkinä on jopa kansainvälistä merkitystä kansainvälisen postmodernismin erityislaatuisena, paikallisena ja suomalaisena ilmentymänä. 1980-luvun postmodernismi ja Oulunkoulu on voimakkaasti nousemassa tutkimuksen ja arvottamisen piiriin.

Laki rakennusperinnön suojelemisesta määrittelee § 8:ssa kriteereitä, joista ainakin seuraavia voi todeta ilmenevän Oulunsalon kunnantalossa:

(§ 8 kriteeri 1 "harvinaisuus" ja kriteeri 2 "alueelle tyypillisuus") Kohde on paikallisista arvoista kumpuavan regionalistisen postmodernismin ainutlaatuinen ja varhaisin kohde. Oulunkoulun arkkitehtuuri kohosi valtakunnallisesti merkittäväksi tyyliksi. Arkkitehtitoimisto NVV:n työt, ja niistä Oulunsalon kunnantalo kenties merkittävimpanä, saivat runsaasti seuraajia, joista useimmat eivät kuitenkaan saavuttaneet esikuvansa erityislaatuisuutta, arkkitehtonisten tavoitteiden toteuman selkeyttä ja pitkäaikaista arvojen pysyvyyttä.

(§ 8 kriteeri 3 "edustavuus") Oulunkoulun arkkitehtuurin ideat paikallisista ja luontevista materiaaleista ja muodoista ilmenee erityisen selkeästi Oulunsalon kunnantalossa sekä sisä- että ulkoarkkitehtuurissa ja asemakaavallisessa muodonannossa. Sisätilojen säilyminen on rakennuksen arkkitehtonisen kokonaisuuden kannalta keskeistä, sillä Oulunkoulun arkkitehtuuri tavoitteli kokonaistaideteoksen luonnetta, mikä Oulunsalon kunnantalossa toteutui erityislaatuisella tavalla rakennukseen liittyvä sisustus ja taideteokset mukaan luettuna.

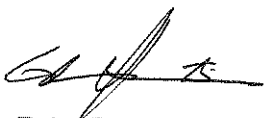
(§ 8 kriteeri 4 "alkuperäisyys") Oulunsalon kunnantalo on säilyttänyt alkuperäiset piirteensä, yksityiskohtansa ja sisustuksensa esimerkillisellä tavalla. Rakentamistavan ja -tekniikan kannalta Oulunsalon kunnantalossa ilmenee Oulunkoululle ominainen käsityövaltaisten rakennusmateriaalien ja yksityiskohtien käyttö. Oulunsalon kunnantalo on kokonaistaideteos, joka on sekä ulkoarkkitehtuuriltaan että sisätiloiltaan irtain kalustus ja taideteokset mukaan lukien vielä autenttisisessa tilassa. Kun käyttö kunnantalona lakkaa, paine muuttaa tiloja ja sisustusta uhkaa merkittävästi rakennuksen arvoja.

(§ 8 kriteeri 5 "todistusvoimaisuus") Rakennus on edustava esimerkki 1980-luvulla maahamme rakennetuista kunnantaloista, joita voi pitää aikakaudelle merkittävänä rakennustyyppinä. Rakennustyyppin edustajista juuri Oulunsalon kunnantalo on arkkitehtuurihistoriallisesti keskeinen. Oulunsalon kunnan liittyessä osaksi Oulun kaupunkia kunnantalolla on konkreettinen todistusvoima myös kuntaliitosta edeltäneestä, Oulunsalon kunnan ajasta. Oulun kaupunki laatii parhaillaan Uuden Oulun kulttuuriympäristöohjelmaa ja siinä yhteydessä Oulunsalon kunnantalo 1980-luvun Oulunkoulun arkkitehtuurin edustajana on noussut vahvasti esille. Rakennussuojelu ja siihen pohjautuva tulevan käytön määrittely on erittäin ajankohtainen ja tärkeä kysymys, kun entinen käyttö lakkaa.

Oulunkoulun arkkitehtuuri oli myös arkkitehtiprofessori Reima Pietilän opetuksesta kummunnut erityinen vaihe Oulun yliopiston arkkitehtuurin osaston historiassa. 1960-luvulla perustetun, Euroopan pohjoisimman arkkitehtuurikoulun historiassa tämä vaihe on ollut valtakunnallisesti katsottuna toistaiseksi omalaatuisin ja merkityksellisin. Siten Oulunsalon kunnantalo ilmentää erityisellä tavalla koulun opetusta, sen tavoitteita ja lahjakkaiden nuorten arkkitehtien innovatiivisuutta. Arkkitehtuurikilpailun tuloksena syntynyt rakennus ilmentää myös Suomen arkkitehtuurihistoriassa erityiseksi ilmiöksi muodostuneiden yleisten kilpailuiden kautta esille nousevaa kansallisen arkkitehtuurin uudistumista.

Edellä esitetyin perusteluin Suomen arkkitehtiliitto esittää Oulunsalon kunnantaloa suojeltavaksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla.

Suomen Arkkitehtiliitto – Finlands Arkitektförbund ry

Esko Rautiola

Puheenjohtaja

Paula Huotelin

pääsihteeri